

Bharatavarshanukirtanam in Brahmapurana

——
బ్రహ్మపురాణాన్తర్గతే భారతవర్షానుకీర్తనమ్

——
Document Information

Text title : Bharatavarshanukirtanam in Brahmapurana

File name : bhAratavarShAnukIrtanamBrahmapurANa.itx

Category : misc

Location : doc_z_misc_general

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : brahmapurANam . svayambhvRRiShisaMvAde

Latest update : November 19, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

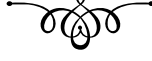
Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 21, 2023

sanskritdocuments.org

బ్రహ్మపురాణాన్తర్గతే భారతవర్షానుకీర్తనమ్

బ్రహ్మోవాచ -

శృణుభ్యం మునయః సర్వే యదోవ వక్ష్యామి సాంప్రతమ్ ।

పురాణం వేదసమ్బద్ధం భుక్తిముక్తిప్రదం శుభమ్ ॥ ౧ ॥

పృథివ్యాం భారతం వర్షం కర్మభూమిరుదాహృతా ।

కర్మణః ఫలభూమిశ్చ స్వర్గం చ నరకం తథా ॥ ౨ ॥

తస్మిన్వర్షే నరః పాపం కృత్వా ధర్మం చ భో ద్విజాః ।

అవశ్యం ఫలమాప్నోతి అశుభస్య శుభస్య చ ॥ ౩ ॥

బ్రాహ్మణాద్యాః స్వకం కర్మ కృత్వా సమ్యక్సుసంయతాః ।

ప్రాప్నువన్తి పరాం సిద్ధిం తస్మిన్వర్షే న సంశయః ॥ ౪ ॥

ధర్మం చార్థం చ కామం చ మోక్షం చ ద్విజసత్తమాః ॥

ప్రాప్నోతి పురుషః సవై తస్మిన్వర్షే తు సంయతః ॥ ౫ ॥

ఇన్ద్రాద్యాశ్చ సురాః సర్వే తస్మిన్వర్షే ద్విజోత్తమాః ।

కృత్వా సుశోభనం కర్మ దేవత్వం ప్రతిపేదిరే ॥ ౬ ॥

అన్యేఽపి లేభిరే మోక్షం పురుషాః సంయతేన్ద్రియాః ।

తస్మిన్వర్షే బుధాః శాన్తా వీతరాగా విమత్సరాః ॥ ౭ ॥

యే చాపి స్వర్గే తిష్ఠన్తి విమానేన గత జ్వరాః ।

తేఽపి కృత్వా శుభం కర్మ తస్మిన్వర్షే దివం గతాః ॥ ౮ ॥

నివాసం భారతే వర్ష ఆకాంక్షన్తి సదా సురాః ।

స్వర్గాపవర్గఫలదే తత్పశ్యామః కదా వయమ్ ॥ ౯ ॥

మునయః ఊచుః -

యదేతద్భవతా ప్రోక్తం కర్మ నాన్యత్ర పుణ్యదమ్ ।

పాపాయ వా సురశ్రేష్ఠ వర్ణయిత్వా చ భారతమ్ ॥ ౧౦ ॥

తతః స్వర్గశ్చ మోక్షశ్చ మధ్యమం తచ్చ గమ్యతే ।

న వాన్యత్ర చ మర్త్యానాం భూమౌ కర్మ విధీయతే || ౧౧||

తస్మాద్విస్తరతో బ్రహ్మన్నస్మాకం భారతం వద |
యది తేహి దయాఽస్మాసు యథావస్థితీరేవ చ || ౧౨||

తస్మాద్వర్షమిదం నాథ యే వాఽస్మిన్వర్షపర్వతాః |
భేదాశ్చ తస్య వర్షస్య బ్రూహి సర్వానశేషతః || ౧౩||

బ్రహ్మోవాచ -

శృణుధ్వం భారతం వర్షం నవభేదేన భో ద్విజాః |
సముద్రాన్తరితా జ్ఞేయాస్తే సమాశ్చ పరస్పరమ్ || ౧౪||

ఇన్ద్రదీపః కశేరుశ్చ తామ్రవర్ణో గభస్తిమాన్ |
నాగ ద్వీపస్తథా సౌమ్యో గాన్ధర్వో వారుణస్తథా || ౧౫||

అయం తు నవమస్తేషాం ద్వీపః సాగరసంవృతః |
యోజనానాశ్చ సాహస్రం ద్వీపోఽయం దక్షిణోత్తరః || ౧౬||

పూర్వే కిరాతా యస్యాఽఽసన్పశ్చిమే యవనాస్తథా |
బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శుద్ధాశ్చాత్ర స్థితా ద్వీజాః || ౧౭||

ఇజ్ఞాఽయుద్ధవణిజ్ఞాద్యైః కర్మభిః కృతపా వనాః |
తేషాం సద్వ్యవహారశ్చ ఏభిః కర్మభిరిష్యతే || ౧౮||

స్వర్గాపవర్గహేతుశ్చ పుణ్యం పాపం చ వై తథా |
మహేన్ద్రో మలయః సహ్యః శుక్తిమాన్పక్షపర్వతః || ౧౯||

విన్ద్యశ్చ పారియాత్రశ్చ సప్తైవాత్ర కులాచలాః |
తేషాం సహస్రశ్శాన్యే భూధరా యే సమీపగాః || ౨౦||

విస్తారోచ్ఛ్రయిణో రమ్యా విపులాశ్చిత్రసానవః |
కోలాహలః స వైభ్రాజో మన్దరో దర్దలాచలః || ౨౧||

వాతాధ్వగో దైవతశ్చ మైనాకః సురసస్తథో |
తుక్లప్తస్థో నాగగిరిర్గోధనః పాణ్డురాచలః || ౨౨||

పుష్పగిరిర్యైజయన్తో రైవతోఽర్బుద ఏవ చ |
ఋష్యమూకస్తు గోమన్థః కృతశైలః కృతాచలః || ౨౩||

శ్రీపర్వతశ్చకోరశ్చ శతశోఽన్యే చ పర్వతాః ||

తైర్విమిత్రా జనపదా మ్లేచ్ఛాద్భ్యాశ్చైవ భాగశః ॥ ౨౪॥
 తైః పీయన్తే సరిచ్ఛేష్ఠాస్తా బుధ్యధ్వం ద్విజోత్తమాః ।
 గణ్ణో సరస్వతీ సిన్ధుశ్చన్ద్రభాగా తథా౨పరా ॥ ౨౫॥
 యమునా శతద్రుర్విపాశా విత్సైరావతీ కుహూః ।
 గోమతీ ధూతపాపా చ బాహుదా చ దృషద్వతీ ॥ ౨౬॥
 విపాశా దేవికా చక్షుర్నిష్ఠీవా గణ్ణికీ తథా ।
 కౌశికీ చా౨౨పగా చైవ హిమవత్పాదనిఃస్పృతాః ॥ ౨౭॥
 దేవస్మృతిర్దేవతీ వాతఘ్నీ సిన్ధురేవ చ ।
 వేణ్యా తు చన్దనా చైవ సదాసీరా మహీ తథా ॥ ౨౮॥
 చర్మణ్యతీ వృషీ చైవ విదిశా వేత్రవత్యపి ।
 శిప్రా ద్రవన్తీ చ తథా పారియాత్రానుగాః స్మృతాః ॥ ౨౯॥
 శోణా మహానదీ చైవ నర్మదా సురథా క్రియా ।
 మన్దాకీనీ దశార్ణా చ చిత్రకూటా తథా౨పరా ॥ ౩౦॥
 చిత్రోత్పలా వేత్రవతీ కరమోదా పిశాచికా ।
 తథా౨న్యా౨తిలఘుశ్రోణీ విపాశా శైవలా నదీ ॥ ౩౧॥
 సమేరుజా శక్తిమతీ శకునీ త్రిదివా క్రముః ।
 ఋతపాదప్రసూతా వై తథా౨న్యా వేగవాహినీ ॥ ౩౨॥
 శిప్రా పయోష్ఠీ నిర్విన్ధ్యా తాపీ చైత్ర సరిద్వరా ।
 వేణా వైతరణీ చైత్ర సీనీవాలీ కుముద్రతీ ॥ ౩౩॥
 తోయా చైవ మహాగౌరీ దుర్గా చాన్తఃశిలా తథా ।
 విన్ధ్యపాద ప్రసూతాస్తా నద్యః పుణ్యజలాః శుభాః ॥ ౩౪॥
 గోదావరీ భీమరథీ కృష్ణవేణా తథా౨౨పగా ।
 తుఙ్గభద్రా సుప్రయోగా తథా౨న్యా పాపనాశినీ ॥ ౩౫॥
 సహ్యాపాద వినిష్కాన్తా ఇత్యేతాః సరితాం వరాః ।
 కృతమాలా తామ్రపర్ణీ పుష్పవత్సుపలావతీ ॥ ౩౬॥
 మలయాదిసముద్భూతాః పుణ్యాః శీతజలాస్త్విమాః ।
 పితృసోమర్షి కుల్యా చ వజ్జులలా త్రిదివా చ యా ॥ ౩౭॥

లాఙ్గలినీ వంశకరా మహేంద్రప్రభవాః స్మృతాః ।
 సువికాలా కుమారీ చ మనుగా మన్దగామినీ ॥ ౩౮॥
 క్షయా పలాశినీ చైవ శుక్తిమత్ప్రభవాః స్మృతాః ।
 సర్వాః పుణ్యాః సరస్వత్యః సర్వా గణ్ఠాః సముద్ధాః ॥ ౩౯॥
 విశ్వస్య మాతరః సర్వాః సర్వాః పాపహరాః స్మృతాః ।
 అన్యాః సహస్రశః సన్ని క్షుద్రనద్యో ద్విజోత్తమాః ॥ ౪౦॥
 ప్రావృట్కాలవహోః సన్ని సదా కాలవహాశ్చ యాః ।
 మత్స్యః కుముదమాల్యాశ్చ ఋతులాః కాశికోశలాః ॥ ౪౧॥
 (మత్స్య ముకుటకుల్యాశ్చ కున్తలా కాశికోశలాః) ॥ ౪౧॥
 అన్ధకాశ్చ కలిఙ్గాశ్చ మశకాశ్చ వృక్షైః సహ ।
 మధ్యదేశా జనపదాః ప్రాయశోఽపీ ప్రకీర్తితాః ॥ ౪౨॥
 సహ్యాస్య చోత్తరే యస్తు యత్ర గోదావరీ నదీ ।
 పృథివ్యామపి కృత్స్నాయాం స ప్రదేశో మనోరమః ॥ ౪౩॥
 గోవర్ధనపురం రమ్యం భార్గవస్య మహాత్మనః ।
 వాహీకరాటధానాశ్చ సుతీరాః కాలతోయదాః ॥ ౪౪॥
 అపరాంతాశ్చ శూద్రాశ్చ బాహికాశ్చ సకేరలాః ।
 గాన్ధారా యవనాశ్చైవ సిన్ధుసౌవీరమద్రకాః ॥ ౪౫॥
 శతగుహాః కలిఙ్గాశ్చ పారదా హరిభూషికాః ।
 మాతరాశ్చైవ కనకాః కైకేయా దమ్భమాలికాః ॥ ౪౬॥
 క్షత్రియోపదే శాశ్చ వైశ్యశూద్రకులాని చ ।
 కామోజ్జాశ్చైవ విప్రేన్ద్రా బర్భరాచ సతౌకికాః ॥ ౪౭॥
 వీరాశ్చైవ తుషారాశ్చ పహ్లావాధాయతా నరాః ।
 ఆత్రేయాశ్చ భరద్వాజాః పుష్కలాశ్చ దశేరకాః ॥ ౪౮॥
 లమ్బకాః శునశోకాశ్చ కులికా జాఙ్గలైః సహ ।
 ఔషధ్యశ్చలచన్ద్రాశ్చ కీరాతానాం చ జాతయః ॥ ౪౯॥
 తోమరా హంసమార్గాశ్చ కాశ్మీరాః కరుణాస్తథా ।
 శూలికాః కుహకాశ్చైవ మాగధాశ్చ తథైవ చ ॥ ౫౦॥
 ఏతే దేశా ఉదీచ్యాస్తు ప్రాచ్యాన్దేశాన్నిబోధత ॥

అన్ధా వామజ్కురాకాశ్చ వల్లకాశ్చ మఖాస్తకాః ॥ ౫౦ ॥

తథాఽపరేఽఙ్గా వఙ్గాశ్చ మలదా మాలవర్తికాః ।

భద్రత్రుణ్ణాః ప్రతిజయా భార్యాఙ్గాశ్చాపమర్దకాః ॥ ౫౧ ॥

ప్రాగ్గోతిషాశ్చ మద్రాశ్చ విదేహోస్తామ్రులిప్తకాః ।

మల్లా మగధకా నన్దాః ప్రాచ్యా జనపదాస్తథా ॥ ౫౩ ॥

అథాపరే జనపదా దక్షిణాపథవాసినః ॥

పూర్ణాశ్చ కేవలాశ్చైవ గోలాఙ్గాలాస్తథైవ చ ॥ ౫౪ ॥

ఋషికా ముషికాశ్చైవ కుమారా రామతాః శకాః ।

మహారాష్ట్రా మాహిషకాః కలిఙ్గాశ్చైవ సర్వశః ॥ ౫౫ ॥

ఆభీరాః సహ వైశిక్యా అటవ్యాః సరవాశ్చ యే ।

పులిన్దాశ్చైవ మోలేయా వైదర్భా దణ్డికైః సహ ॥ ౫౬ ॥

పౌలికా మౌలికాశ్చైత్ర అశ్మకా భోజవర్ధనాః ।

కౌలికాః కుస్తలాశ్చైవ దమ్భకా నీలకాలకాః ॥ ౫౭ ॥

దాక్షిణాత్వాస్త్యమీ దేశా హ్యపరాంతాన్నిబోధత ।

శూర్పూరకాః కాలిధనా లోలాస్తాలకటైః సహ ॥ ౫౮ ॥

ఇత్యేతే హ్యపరాంతాశ్చ శ్చృణుధ్వం విన్ద్యవాసినః ।

మలజాః కర్కశాశ్చైవ మేలకాశ్చోక్తైః సహ ॥ ౫౯ ॥

ఉత్తమార్ణా దశార్ణాశ్చ భోజాః కిష్కిన్దకైః సహ ।

తోషలాః కోశలాశ్చైవ త్రైపురా వైదిశాస్తథా ॥ ౬౦ ॥

తుమ్బురాస్తు చరాశ్చైవ యవనాః పవనైః సహ ।

అభయా రుణ్ణిరేరాశ్చ చర్చరా హోత్రధర్తయః ॥ ౬౧ ॥

ఏతే జనపదాః సర్వే తత్ర విన్ద్యనివాసినః ।

అతో దేశాన్ప్రవక్ష్యామి పర్వతాశ్రయిణశ్చ యే ॥ ౬౨ ॥

నీహారాస్తుషమార్గాశ్చ కురవస్తుఙ్గణాః ఖసాః ।

కర్ణప్రావరణాశ్చైవ ఊర్ణా దర్భాః సకుఙ్కకాః ॥ ౬౩ ॥

చిత్రమార్గా మాలవాశ్చ కిరాతాస్తోమరైః సహ ।

కృతత్రేతా దికశ్చాత్ర చతుర్యుగకృతో విధిః ॥ ౬౪ ॥
 ఏవం తు భారతం వర్ష నవసంస్థానసంస్థితమ్ ।
 దక్షిణే పరతో యస్య పూర్వే చైవ మహోదధిః ॥ ౬౫ ॥
 హిమవానుత్తరేణాస్య కార్ముకస్య యథా గుణః ।
 తదేతద్భారతం వర్ష సర్వబీజం ద్విజోత్తమాః ॥ ౬౬ ॥
 బ్రహ్మత్వమమరేశత్వం దేవత్వం మరుతాం తథా ।
 మృగయజ్ఞాప్సరోయాని తద్వత్సర్ప సరీసృపాః ॥ ౬౭ ॥
 స్థావరణాం చ సర్వేషామితో విప్రాః శుభాశుభైః ।
 ప్రయాన్తి కర్మభూర్విప్రా నాన్యా లోకేషు విద్యతే ॥ ౬౮ ॥
 దేవానామపి భో విప్రాః సద్వైష మనోరథః ।
 భారతం భవమాప్స్వమో దేవత్వాత్ప్రచ్యుతాః క్షితౌ ॥ ౬౯ ॥
 మానుష్యం కురుతే యత్తు తన్న శక్యం సురాసురైః ।
 తత్కర్మ నిరత్యైస్తేస్తు తత్కర్మక్షపణోన్ముఖైః ॥ ౭౦ ॥
 న భారతసమం వర్షం పృథివ్యామస్తి భో ద్విజాః ।
 యత్ర విప్రాదయో వర్ణాః ప్రాప్నువన్త్యాభివాఞ్ఛితమ్ ॥ ౭౧ ॥
 ధన్యాస్తే భారతే వర్షే జాయన్తే యే నరోత్తమాః ।
 ధర్మార్థకామమోక్షాణాం ప్రాప్నువన్తి మహాఫలమ్ ॥ ౭౨ ॥
 ప్రాప్యతే యత్ర తపసః ఫలం పరమదుర్లభమ్ ।
 సర్వదానఫలం చైవ సర్వ యజ్ఞఫలం తథా ॥ ౭౩ ॥
 తీర్థయాత్రాఫలం సమ్యక్ గురుసేవాఫలం తథా ।
 దేవతారాధనఫలం గార్హస్థ్యే చైవ యత్ఫలమ్ ॥ ౭౪ ॥
 యత్ర దేవాః సదా హృష్టా జన్మ వాఞ్ఞాన్తి శోభనమ్ ।
 నానావతఫలం చైవ నానాశాస్త్రఫలం తథా ॥ ౭౫ ॥
 అహింసాదిఫలం సమ్యక్ఫలం సర్వాభివాఞ్ఛితమ్ ।
 బ్రహ్మచర్యఫలం చైవ స్వాధ్యాయేన చ యత్ఫలమ్ ॥ ౭౬ ॥
 యత్ఫలం వనవాసేన సంన్యాసేన చ యత్ఫలమ్ ।
 ఇష్టాపూర్తఫలం చైవ తథాన్యచ్ఛుభకర్మణామ్ ॥ ౭౭ ॥

ప్రాప్యతే భారతే వర్షే న చాన్యత్ర ద్విజోత్తమాః ।

కః శక్నోతి గుణాన్వక్తుం భారతస్యాఖిలాన్ద్విజాః ॥ ౭౮ ॥

ఏవం సమ్యజ్మయా ప్రోక్తం భారతం వర్షముత్తమమ్ ।

సర్వపాపహరం పుణ్యం ధన్యం బుద్ధివివర్ధనమ్ ॥ ౭౯ ॥

య ఇదం శృణుయాన్నిత్యం జపేద్వా నియతేన్ద్రియః ।

సర్వపాపైర్వినిర్ముక్తో విష్ణులోకం స గచ్ఛతి ॥ ౮౦ ॥

॥ ఇతి బ్రహ్మపురాణే భారతవర్షానుకీర్తనమ్ ॥

॥ బ్రహ్మపురాణమ్ । స్వయంభువ్యుషిసంవాదే భారతవర్షానుకీర్తనమ్ ॥

(భారతఖణ్డప్రాశస్త్యర్ణనమ్, తత్సగిరినదీనాం వర్ణనమ్,

తదన్తర్గతానానావిధదేశవర్ణనమ్, తన్మాహాత్మ్యఫలకథనఞ్చ)

.. brahmapurANam . svayambhvRRiShisaMvAde bhAratavarShAnukIrtanam ..

(bhAratakhaNDaprAshastyarNanam, tatstthagirinadInAM varNanam,

tadantargatAnAnAvidhadeshavarNanam, tanmAhAtmyaphalakathanancha)

Notes:

Brahma Purāṇa బ్రహ్మ పురాణ; in this chapter has the description about Bhāratavarṣa భారతవర్ష as one of it's subcontinent that is constituted of Nine Parts viz. Indradvīpa ఇన్ద్రద్వీప, Kaśerumān కశేరుమాన్, Tāmraparṇa తామ్రపర్ణ, Gabhasti గభస్తి, Saumya సౌమ్య, Gāndharva గాన్ధర్వ, Varuṇa వరుణ, Nāga నాగ, and Bhārata భారత. Seven Principal Mountain Ranges, i.e. Kulaparvata కులపర్వత include: Mahendra మహేన్ద్ర, Malaya మలయ, Sahya సహ్య, Śuktimata శుక్తిమత, Rkṣa ఋక్ష, Vindhya విన్ధ్య, Pāriyātra పారియాత్ర. Several regions, climes, rivers and their tributaries are outlined.

The chapter numbering in the referenced publications varies.

Encoded and proofread by Ruma Dewan

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

